

Procesul-verbal nr. 1
din 4 martie 2024
al ședinței Comisiei specializate a Consiliului Național pentru drepturile omului și
eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială

Casa Guvernului, sala de ședințe, et. 1, ora 13.00

La ședință au participat:

1. Valentina Olaru Secretar de stat al Ministerului Educației și Cercetării,
Președinte al Comisiei
2. Angela Zagaiciuc Consultant principal, Direcția drepturile omului și cooperarea
cu societatea civilă,
Cancelaria de Stat
3. Tatiana Pârvu Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene
4. Aurica Postica Ofițerul principal al Direcției politice în domeniul ordinii și
securității publice, combaterii criminalității,
Ministerul Afacerilor Interne
5. Irina Rusu Consultant
principal al Direcției finanțele în educație, cultură și cercetare,
Ministerul Finanțelor
6. Gabriela Bejenari Consultant principal, Direcția relații internaționale,
Ministerul Justiției
7. Mariana Stîrcul Consultant principal, Direcția politici ocupaționale și de
reglementare
a migrației forței de muncă,
Ministerul Muncii și Protecției Sociale
8. Maxim Donici Șef Direcție juridică,
Ministerul Sănătății
9. Nicolina Cramarencu Șef Secția juridică
Ministerul Mediului
10. Nicolae Rădița Director general adjunct, Agenția Relații Interetnice
11. Ivan Țurcan Șef secție analitico-informațională
Biroul politice de reintegrare
12. Lilia Guțu Consiliul Audiovizualului
13. Corina Teslaru-
Ciugureanu Consultant principal, Direcția contencios și control al
legalității,
Agenția Proprietății Publice
14. Ion Duminică Doctor în politologie, cercetător științific coordonator,
Academia de Științe a Moldovei
15. Tatiana Cernomorîț Ofițer pentru drepturile omului,
Oficiului ONU pentru Drepturile Omului
16. Mihail Platinda Specialist Incluziune,
UNICEF Moldova
17. Victoria Rotaru Consultant Superior, Direcția Monitorizare și Raportare,
Oficiul Avocatului Poporului
Oficiul Avocatului Poporului
(*membru cu statut de observator*)

Secretariatul Comisiei:

Ivan Duminica - Șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, Ministerul Educației și Cercetării

Olga Petuhova – Șef adjunct al Direcției consolidarea relațiilor interetnice, Agenția Relații Interetnice

Ordinea de zi

Ora	Denumirea subiectului
13.00-13.10	Cuvînt de deschidere <i>Valentina Olaru, Secretar de stat, MEC</i>
13.10 -13.20	Aprobarea Listei nominale a membrilor Comisiei specializate a Consiliului Național pentru drepturile omului și eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială <i>Ivan Duminică, Șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice</i>
13.20 -13.45	Cu privire la organizarea participării delegației Republicii Moldova în cadrul sesiunii CERD din 8-26 aprilie 2024, la Geneva, pentru prezentarea Rapoartelor periodice nr.12-14 <i>Nicolae Rădița, Director general adjunct, Agenția Relații interetnice</i>
13.45-14.00	Diverse <i>Participanții la ședință</i>

Desfășurarea ședinței conform Agendei

1. Cuvînt introductiv

Dna *Valentina Olaru, Secretar de stat al MEC*, a salutat membrii Comisiei și a menționat că, pentru coordonarea și monitorizarea implementării Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, a fost reînnoit Grupul de lucru interinstituțional (conform Ordinului Ministrului Educației și Cercetării, nr. 169 din 19 ianuarie 2024, care include Instituțiile de stat (ministere, agenții), parteneri internaționali și unele organizațiile non-guvernamentale.

Dna *Valentina Olaru, Secretar de stat al MEC*, a prezentat atribuțiile de bază ale Comisiei specializate, care constă în:

- a) planificarea, coordonarea și monitorizarea realizării activităților și/sau măsurilor necesare pentru implementarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială;
- b) înaintarea propunerilor de intervenție și măsuri de implementare a recomandărilor Convenției și a solicitărilor organelor de monitorizare a implementării acestora;
- c) asigurarea colectării și stocării informațiilor și datelor aferente raportării, precum și materialelor necesare procesului de monitorizare a implementării Convenției;
- d) coordonarea procesului de elaborare a rapoartelor naționale și a poziției Republicii Moldova, care urmează a fi prezentate organelor internaționale de monitorizare a implementării recomandărilor convenției menționate, conform termenelor stabilite;
- e) identificarea soluțiilor pentru depășirea dificultăților sau a impedimentelor în procesul de implementare a recomandărilor Convenției ;
- f) monitorizarea implementării în Republica Moldova a proiectelor naționale, regionale și internaționale lansate pentru implementarea recomandărilor convențiilor nominalizate;

g) asigurarea schimbului interinstituțional de informații, date și bune practici în domeniu.

2. Aprobarea Listei nominale a membrilor Comisiei specializate a Consiliului Național pentru drepturile omului și eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială
(Raportor – Ivan Duminica, Șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, MEC)

DI Ivan Duminica, Șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice a prezentat lista nominală a membrilor Comisiei specializate și a propus aprobarea acesteia. Lista nominală a fost supusă aprobării și a fost susținută de toți membrii Comisiei.

3. Cu privire la organizarea participării delegației Republicii Moldova în cadrul sesiunii CERD din 8-26 aprilie 2024, la Geneva, pentru prezentarea Rapoartelor periodice nr.12-14
(Raportor – Nicolae Rădița, Șef al Direcției consolidarea relațiilor interetnice, ARI)

DI Nicolae Rădița, director general adjunct al ARI, a informat membrii Comisiei despre procedura raportării asupra procesului de implementare a Convenției.

DI Nicolae Rădița, director general adjunct al ARI, a menționat că, toate statele părți prezintă Comitetului CERD rapoarte periodice cu privire la măsurile legislative, judiciare, administrative sau de altă natură pe care le-au adoptat. Statele părți trebuie, de asemenea, să raporteze Comitetului cu privire la dificultățile pe care le întâmpină, dacă există, în punerea în aplicare a fiecărei prevederi a Convenției. Rapoartele trebuie să se concentreze nu numai pe măsurile pe care statul intenționează să le ia pentru a depăși aceste dificultăți, ci și pe progresele atinse în perioada de raportare.

Statele își prezintă primul raport la un an de la ratificare a convenției și, ulterior, la fiecare doi ani sau ori de câte ori Comitetul CERD solicită acest lucru. Comitetul examinează fiecare raport și adresează statului parte preocupările și recomandările sale sub forma unor "Observații finale".

Ultimele Rapoarte periodice naționale nr.12-14 al Republicii Moldova privind implementarea Convenției internaționale cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială au fost prezentate Comitetului CERD de către Republica Moldova la data de 18 iunie 2020.

Raportul a acoperit perioada iunie 2017 - 2019 și conține informații specifice privind punerea în aplicare a art. 1 – 7 din Convenție, precum și progresele realizate în vederea îndeplinirii prevederilor acesteia. Totodată, Raportul a reflectat eforturile autorităților Republicii Moldova care vizează implementarea recomandărilor exprimate de Comitetul CERD în Observațiile finale privind cel de-al zecelea și al unsprezecelea raport periodic al Republicii Moldova”, adoptate de Comitetul CERD din 8 mai 2017.

Prezentul raport a fost elaborat de către Agenția Relații Interetnice în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Cercetării, Procuratura Generală, Biroul Național de Statistică, Biroul Migrație și Azil, Consiliul Audiovizualului, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Agenția Servicii Publice, Avocatul Poporului, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, Biroul politici de reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat; organele administrației publice locale. Pe lângă ARI a fost creat grupul de lucru pentru coordonarea procesului de elaborare și consultare a raportului nominalizat constituit din reprezentanți ai instituțiilor menționate și din liderii organizațiilor etnoculturale ale minorităților naționale.

DI Nicolae Rădița, director general adjunct al ARI, a comunicat că, potrivit notificării parvenite de la Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului, autoritățile Republicii Moldova au fost invitate de a prezenta Rapoartele periodice naționale nr. 12-14 în cadrul celei de-a 112-a sesiuni a Comitetului din 8 - 26 aprilie 2024, la Geneva.

Sesiunea Comitetului va avea loc în două ședințe: pe data de 18 aprilie 2024, la 15:00 și 19 aprilie, la 10:00. În cadrul ședințelor se va desfășura prezentarea Raportului, dialogul interactiv și runda de întrebări-răspunsuri cu privire la acțiunile realizate în scopul eliminării discriminării rasiale în Republica Moldova în perioada anilor 2020-2023.

Întrucât procedura de susținere a Raportului național este una complexă cuprinzând, printre altele, dialogul interactiv cu experții CERD, se solicită participarea în cadrul sesiunii a delegației oficiale în componența lărgită constituită din reprezentanți ai autorităților publice cheie în procesul de realizare a Convenției.

Cheltuielile de participare urmează a fi achitate de instituțiile naționale.

Adițional, prin notificarea Oficiului Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului a fost transmisă lista tematicilor selectate de către Raportorul de țară pentru eficientizarea dialogului între delegația națională și Comitetul CERD în cadrul examinării rapoartelor ale RM. Agenția Relații Interetnice a tradus lista în limba română.

Conform Raportorului pe țară, lista tematicilor nu este una exhaustivă, Comitetul având libertatea să adreseze și alte întrebări în afara acesteia.

Dl Nicolae Rădița, *director general adjunct al ARI*, a menționat că pașii următori constă în:

- Desemnarea componenței delegației Republicii Moldova pentru participarea la sesiunea CERD de examinare a rapoartelor periodice nr.12-14 și comunicarea datelor aferente (nume, prenume, poziția ocupată, email, nr. tel, etc) Ministerului Afacerilor Externe până la 20 martie 2024. *Lista autorităților propuse pentru a fi incluse în componența delegației - Ministerul Justiției, Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Relații Interetnice, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General pentru Migrație, Procuratura Generală, Biroul Național de Statistică, Consiliul pentru Egalitate.*
- Colectarea de la ministerele de resort implicate a informației actualizate referitor la măsurile adoptate și progresul înregistrat în implementarea prevederilor Convenției în perioada 2020-2023;
- Deplasarea la Geneva, Confederația Elvețiană, pentru prezentarea Rapoartelor periodice naționale nr.12-14 al Republicii Moldova privind implementarea Convenției internaționale cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială în cadrul celei de-a 112-a sesiuni a Comitetului CERD în perioada 18-19 aprilie 2024.

Dna *Valentina Olaru, Secretar de stat al MEC*, a întrebat dacă organizațiile societății civile vor face parte din componența delegației oficiale.

Dl Nicolae Rădița a răspuns că reprezentanții organizațiilor societății civile participă în cadrul ședințelor CERD prin intermediul rapoartelor alternative.

Dna *Tatiana Pîrvu, Ambasador cu misiuni speciale al MAEIE al RM*, a menționat că din partea Ministerului de Externe în cadrul ședinței va participa colegii din Reprezentanța Republicii Moldova la Geneva.

Dna *Valentina Olaru, Secretar de stat al MEC*, a menționat că, în cazul în care unele instituții nu vor dispune de capacitate financiară de a susține delegarea reprezentantului la Geneva trebuie să avem o strategie pentru a prezenta către Comitetul CERD informația solicitată pe dimensiunea competenței acestor instituții.

Dna *Valentina Olaru, Secretar de stat al MEC*, a comentat întrebare referitor la nivelul de participare în cadrul delegației, argumentând că cel mai important este competența de a răspunde comprehensiv la întrebările și în această ordine de idei se solicită participare la nivel de șef de direcție.

Dna *Tatiana Cernomoreț*, *Ofițer pentru drepturile omului, Oficiului ONU pentru Drepturile Omului* a menționat că Comitetul nu solicită răspunsuri scrise la întrebările adresate. Concomitent, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului propune organizarea după data de 20 martie 2024 a unei pre-sesiuni naționale de pregătire către dialogul cu Comitetul CERD pentru membrii delegației desemnați și societate civilă.

4. Diverse

Dl *Ion Duminică*, *cercetător științific coordonator al Academiei de Științe a Moldovei*, a invocat problema referitor la interzicerea de către Compania Publică Teleradio-Moldova a emisiunii „Russkii dom”, menționând că în această privință a fost făcută o sesizare de discriminare pe criteriul originii etnice.

Dl *Valentina Olaru*, *Secretar de stat al MEC*, a răspuns că, în primul rând trebuie să fie solicitată argumentarea acestei decizii și Opinia Consiliului pentru Egalitate pentru identificarea mecanismelor de răspuns la această situație.

În urma discuțiilor s-a decis:

1. Se aprobă Lista nominală a membrilor Comisiei specializate a Consiliului Național pentru drepturile omului și eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială;
2. Ministerele, alte instituții responsabile să delegeze reprezentanții în componența delegației oficiale pentru deplasarea la Geneva în perioada 18-19 aprilie 2024 și să prezinte în termeni restrânși informația relevantă pentru pregătirea răspunsurilor la întrebările adresate Republicii Moldova de către Comitetul CERD.

**Președinte Comisiei,
Secretar de stat al Ministerului
Educației și Cercetării**

Valentina OLARU